

THE BRITISH HORSERACING BOARD I IN.

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)
z dnia 9 listopada 2004 r. *

W sprawie C-203/02

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 234 WE,

orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) postanowieniem z dnia 24 maja 2002 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 31 maja 2002 r. w postępowaniu:

The British Horseracing Board Ltd i in.

przeciwko

William Hill Organization Ltd,

* Język postępowania: angielski.

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas i K. Lenaerts (sprawozdawca), prezesi izb, J.-P. Puissechet, R. Schintgen, N. Colneric i J. N. Cunha Rodrigues, sędziowie,

rzecznik generalny: C. Stix-Hackl,

sekretarz: M. Múgica Arzamendi i M.-F. Contet, główni administratorzy,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 30 marca 2004 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu The British Horseracing Board Ltd i in. przez P. Prescottta, QC, L. Lane, barrister, oraz H. Portera, solicitor,

- w imieniu William Hill Organization Ltd przez M. Platts-Millsa, QC, J. Abrahamsa, barrister, S. Kona, T. Ushera i S. Turnbull, solicitors,

- w imieniu rządu belgijskiego przez A. Snoecx, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez P. Vlaemmincka, advocaat,

- w imieniu rządu niemieckiego przez W. D. Plessinga, działającego w charakterze pełnomocnika,

- w imieniu rządu portugalskiego przez L. Fernandes a i A. P. Matos Barros, działających w charakterze pełnomocników,

- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez K. Banks, działającą w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 czerwca 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 7 i art. 10 ust. 3 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych (Dz.U. L 77, str. 20, zwanej dalej „dyrektywą”).

- 2 Wniosek ten został przedłożony w ramach sporu pomiędzy British Horseracing Board Ltd, Jockey Club i Weatherbys Group Ltd (zwanymi dalej „BHB i in.”) a William Hill Organization Ltd (zwaną dalej „William Hill”). Spór ten powstał w związku z wykorzystaniem przez William Hill do celów organizacji zakładów na wyścigi konne danych pochodzących z bazy danych BHB.

Ramy prawne

- 3 Dyrektywa ma na celu, zgodnie z jej art. 1 ust. 1, ochronę prawną baz danych bez względu na ich formę. W art. 1 ust. 2 tej dyrektywy baza danych jest zdefiniowana jako „zbiór niezależnych utworów, danych lub innych materiałów [elementów] uporządkowanych w sposób systematyczny lub metodyczny, indywidualnie dostępnych środkami elektronicznymi lub innymi sposobami”.
- 4 Artykuł 3 dyrektywy obejmuje ochroną prawa autorskiego „bazy danych, które, z powodu wyboru lub uporządkowania ich zawartości, stanowią własną intelektualną twórczość autora”.
- 5 Artykuł 7 dyrektywy ustanawia prawo sui generis w następującym brzmieniu:

„Przedmiot ochrony

1. Państwa Członkowskie ustanawiają dla producenta bazy danych, wymagającej jakościowej i/lub ilościowej istotnej inwestycji dla uzyskania weryfikacji lub prezentacji jej zawartości, prawo do ochrony przed pobieraniem danych i/lub

wtórny ich wykorzystaniem w całości lub w istotnej części, co do jakości i/lub ilości.

2. Do celów niniejszego rozdziału:

- a) »pobieranie danych« oznacza stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie;

- b) »wtórne wykorzystanie« oznacza każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję on-line lub w innej formie. Pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej odsprzedaży tej kopii we Wspólnocie.

Wypożyczanie do użytku publicznego nie jest pobieraniem danych lub wtórny ich wykorzystaniem.

3. Prawo określone w ust. 1 może być przeniesione, odstąpione lub udzielone na podstawie licencji umownej.

4. Prawo przewidziane w ust. 1 stosuje się niezależnie od tego, czy określona baza danych kwalifikuje się do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ponadto prawo to stosuje się niezależnie od kwalifikowania się zawartości danej bazy

danych do ochrony na podstawie prawa autorskiego lub innych praw. Ochrona baz danych na mocy prawa określonego w ust. 1 jest bez uszczerbku dla praw istniejących w odniesieniu do ich zawartości.

5. Niedozwolone jest powtarzające się i systematyczne pobieranie danych i/lub wtórne ich wykorzystanie w nieistotnej części, jeśli czynności te są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają słusze interesy producenta bazy danych”.

6 Artykuł 8 ust. 1 dyrektywy stanowi:

„Producent bazy danych publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób nie może stać na przeszkodzie legalnemu użytkownikowi bazy danych do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania w nieistotnej części w jakimkolwiek celu, co do jakości i/lub ilości. W przypadku gdy legalny użytkownik jest uprawniony do pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania jedynie w części, niniejszy ustęp stosuje się tylko do tej części”.

7 Zgodnie z art. 9 dyrektywy „Państwa Członkowskie mogą zastrzec, że legalni użytkownicy bazy danych, publicznie udostępnionej w jakikolwiek sposób, mogą, bez upoważnienia przez producenta, pobierać dane lub wtórnie je wykorzystać w istotnej części:

a) w przypadku pobierania danych do użytku osobistego [z] nieelektronicznych baz danych;

- b) w przypadku pobierania w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych, tak długo jak wskazane jest źródło i o ile odbywa się to w zakresie uzasadnionym przez niehandlowy cel, który ma być osiągnięty;
- c) w przypadku pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania do celów bezpieczeństwa publicznego, postępowania administracyjnego lub sądowego.

8 Artykuł 10 dyrektywy stanowi:

„1. Prawo przewidziane w art. 7 rozpoczyna bieg od dnia zakończenia sporządzania bazy danych. Prawo to wygasa po piętnastu latach następujących po dniu 1 stycznia roku następującego po dniu zakończenia sporządzenia bazy danych.

[...]

3. Każda istotna zmiana zawartości bazy danych co do jakości lub ilości, w tym każda istotna zmiana wynikająca z nagromadzenia sukcesywnych uzupełnień, usunięć lub poprawek, w wyniku których baza danych może być uznana za istotną nową inwestycję co do jakości lub ilości, kwalifikuje bazę danych stworzoną w wyniku tej inwestycji do własnego okresu ochrony.

- 9 Dyrektywa została transponowana do porządku prawnego Zjednoczonego Królestwa na mocy Copyright and Rights in Databases Regulations 1997, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 1998 r. Postanowienia tych Regulations są identyczne z treścią dyrektywy.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

- 10 BHB i in. zajmuje się organizacją wyścigów konnych w Zjednoczonym Królestwie i w zakresie tej działalności i w ramach różnych wykonywanych przez nią funkcji zapewnia rozwój bazy danych należącej do BHB, która obejmuje dużą ilość informacji zebranych od właścicieli koni, trenerów, organizatorów wyścigów konnych i innych osób związanych z sektorem wyścigów konnych, oraz zarządzanie nią. Ta baza danych zawiera informacje dotyczące między innymi rodowodu około tysiąca koni oraz informacje nazwane „informacjami sprzed gonitwy” i dotyczące gonitw mających się odbyć w Zjednoczonym Królestwie. „Informacje sprzed gonitwy” dotyczą między innymi nazwy, miejsca i daty gonitwy, dystansu, kryteriów dopuszczenia do gonitwy, daty zamknięcia zgłoszeń, wysokości opłaty za zgłoszenie i kwoty, w wysokości której tor wyścigów będzie partycypował w przyznaniu nagrody po zakończeniu wyścigów.
- 11 Weatherbys Group Ltd jest spółką, która dostarcza zawartość bazy należącej do BHB i zarządza nią, a w odniesieniu do informacji sprzed gonitw zajmuje się działalnością o trojakim charakterze.
- 12 Po pierwsze zapisuje informacje dotyczące w szczególności właścicieli, trenerów, dżokejów, koni i ich rezultatów uzyskanych w różnych gonitwach.
- 13 Po drugie przypisuje zgłoszonym do poszczególnych gonitw koniom wagę po dokonaniu poprawek oraz ustala handicap.
- 14 Po trzecie sporządza ona listy koni uczestniczących w tych gonitwach. Do tych celów wykorzystuje własne centrum telefonicznej obsługi („call center”), które zatrudnia około trzydziestu osób. Przyjmują one telefoniczne zgłoszenia koni do każdej

gonitwy. Następnie dane osób zgłaszających oraz zgodność cech konia z kryteriami dopuszczalności do gonitwy są weryfikowane. Po tej weryfikacji publikowane są wstępne zgłoszenia. Aby koń mógł wystartować w gonitwie, trener musi potwierdzić telefonicznie uczestnictwo konia najpóźniej na dzień przed gonitwą przez złożenie oświadczenia. Operatorzy muszą zatem poddawać weryfikacji — w zależności od już zarejestrowanych oświadczeń — możliwość dopuszczenia konia do gonitwy. W dalszej kolejności centralny komputer przydziela każdemu koniowi numer kasaka i oznacza jego boks startowy. Ostateczna lista uczestników jest publikowana na dzień przed gonitwą.

- 15 Baza danych BHB zawiera informacje istotne nie tylko dla osób bezpośrednio zainteresowanych wyścigami konnymi, ale także dla rozgłośni radiowych i telewizyjnych oraz dla spółek zajmujących się organizacją zakładów i ich klientów. Koszty związane z zarządzaniem bazą danych BHB wynoszą rocznie około 4 mln GPB (funtów szterlingów). Opłaty z tytułu korzystania z informacji zawartych w tej bazie stanowią około jednej czwartej tej kwoty.

- 16 Baza danych jest dostępna on-line na wspólnej stronie internetowej BHB i Weatherbys Group Ltd. Część jej zawartości jest także rozpowszechniana w oficjalnej gazecie informacyjnej BHB. Zawartość tej bazy jest ponadto udostępniona w całości lub w części spółce Racine Pages Ltd, która kontrolowana jest wspólnie przez Weatherbys Group Ltd i Press Association i która na dzień przed gonitwą przekazuje poszczególnym abonentom — do których należą także spółki zajmujące się organizacją zakładów — informacje w formie „declarations feed”. Spółka Satellite Informations Services Ltd (zwana dalej „SIS”) jest upoważniona przez Racing Pages Ltd do przekazywania swoim abonentom informacji w nieprzetworzonej formie (raw data feed, zwane dalej „RDF”). RDF zawierają dużą ilość informacji, a w szczególności nazwy koni uczestniczących w gonitwach, nazwiska dżokejów, numery kasaków i wagę przypisaną koniowi po dokonaniu poprawek. Nazwy koni uczestniczących w gonitwie są publicznie udostępniane w prasie i za pośrednictwem serwisów Ceefax i Teletext po południu w dniu poprzedzającym daną gonitwę.

- 17 William Hill jest abonentem declarations feed i RDF oraz jednym z głównych organizatorów zakładów „poza torami wyścigów” dla brytyjskich i zagranicznych klientów w Zjednoczonym Królestwie. Na dwóch stronach internetowych uruchomiła ona serwis zakładów on-line. Zainteresowane osoby mogą zapoznać się na tych stronach z różnymi organizowanymi gonitwami, torami wyścigów konnych, koniami i notowaniami dokonanyymi przez William Hill.
- 18 Informacje prezentowane przez William Hill na jej stronach pochodzą z gazet publikowanych na dzień przed gonitwą, a ponadto z RDF przekazanych przez SIS przed południem w dniu gonitwy.
- 19 Zgodnie z postanowieniem odsyłającym informacje umieszczone na stronach internetowych William Hill stanowią jedynie niewielką część danych zawartych w bazie danych BHB, gdyż dotyczą wyłącznie takich elementów, jak nazwy wszystkich koni uczestniczących w danej gonitwie, data lub nazwa gonitwy oraz nazwa torów wyścigów konnych. Dalej z postanowienia odsyłającego wynika, że wyścigi konne i listy koni uczestniczących w gonitwach nie są prezentowane na stronach internetowych William Hill w ten sam sposób, co w bazie danych BHB.
- 20 W marcu 2000 r. BHB i in. wnieśli do High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Zjednoczone Królestwo) powództwo przeciwko William Hill oparte na naruszeniu przysługującego im prawa sui generis. Podnieśli, że powszednie korzystanie przez William Hill z informacji o wyścigach konnych pochodzących z gazet oraz RDF stanowi sprzeczne z art. 7 ust. 1 dyrektywy pobranie lub wtórne wykorzystanie istotnej części bazy danych BHB. Ponadto podnoszą, że nawet jeśli indywidualne pobieranie danych, którego dokonuje William Hill, nie ma istotnego charakteru, powinno być zakazane na mocy art. 7 ust. 5 dyrektywy.

- 21 Orzeczeniem z dnia 9 lutego 2001 r. High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division uznał powództwo BHB i in. za zasadne. William Hill wniósł apelację do Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division).
- 22 Wobec trudności w dokonaniu wykładni dyrektywy Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy jedno z pojęć:

— »istotna część zawartości bazy danych«,

— »nieistotna część zawartości bazy danych«,

zawartych w art. 7 dyrektywy obejmuje pochodzące z bazy danych utwory, dane i inne elementy, które nie są systematycznie lub metodycznie uporządkowane i indywidualnie dostępne jak w tej bazie danych?

- 2) Co oznacza pojęcie »uzyskanie« zawarte w art. 7 ust. 1 dyrektywy? Czy w szczególności [elementy, o których mowa w pkt 14 niniejszego wyroku] mogą stanowić takie »uzyskanie«?

- 3) Czy »weryfikacja«, o której mowa w art. 7 ust. 1 dyrektywy, ograniczona jest do upewnienia się niekiedy, że informacja zawarta w bazie danych jest lub pozostaje poprawna?
- 4) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 1 pojęcia:
- »istotna część [zawartości bazy danych] co do jakości« i
  - »istotna część [zawartości bazy danych] co do ilości«?
- 5) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 5 dyrektywy pojęcie »w nieistotnej części«?
- 6) W szczególności w każdym z przypadków,
- czy słowo »istotny« oznacza coś więcej niż »nieznaczny«, a jeśli tak, to jakie jest jego znaczenie?
  - czy słowa »nieistotna część« oznaczają po prostu, że część nie jest »istotna«?

- 7) Czy pojęcie »pobrania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do przeniesienia zawartości bazy danych bezpośrednio z bazy danych na inny nośnik danych, czy też obejmuje ono także przeniesienie utworów, danych lub innych elementów pochodzących pośrednio z bazy, bez bezpośredniego dostępu do bazy danych?
- 8) Czy pojęcie »wtórnego wykorzystania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do publicznego udostępnienia bezpośrednio z bazy danych zawartości bazy danych, czy obejmuje także publiczne udostępnienie utworów, danych lub innych elementów pośrednio pochodzących z bazy, bez bezpośredniego dostępu do bazy danych?
- 9) Czy pojęcie »wtórnego wykorzystania« zawarte w art. 7 dyrektywy ograniczone jest do pierwszego publicznego udostępnienia bazy danych?
- 10) Co należy rozumieć przez zawarte w art. 7 ust. 5 dyrektywy pojęcie: »czynności [...] sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub w sposób nieuzasadniony naruszają[ce] słuszne interesy producenta bazy danych«? Czy w szczególności [postępowanie opisane w pkt 17–19 niniejszego wyroku] w kontekście [informacji zawartych w pkt 15 niniejszego wyroku] może stanowić taką czynność?
- 11) Czy art. 10 ust. 3 dyrektywy oznacza, że »istotna zmiana«, która następuje w zawartości bazy danych skutkuje tym, że powstała w wyniku tej zmiany baza danych korzysta z własnego okresu ochrony i że należy uważać ją za nową i odrębną bazę danych, w tym także dla potrzeb art. 7 ust. 5?».

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

Uwagi wstępne

- 23 Artykuł 7 ust. 1 dyrektywy przyznaje szczególną ochronę określoną jako prawo *sui generis* podmiotowi, który sporządza bazę danych w rozumieniu art. 1 ust. 2 tej dyrektywy o ile „wymaga [ona] jakościowej i/lub ilościowej, istotnej inwestycji dla uzyskania weryfikacji lub prezentacji jej zawartości”.
- 24 W pytaniach drugim i trzecim, które należy poddać łącznej analizie, sąd krajowy zmierza do ustalenia wykładni pojęcia inwestycji związanej z uzyskaniem i weryfikacją bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy.
- 25 Zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy podmiot, który sporządził bazę danych chronioną przez prawo *sui generis*, jest uprawniony do zakazania pobierania lub wtórnego wykorzystania całości lub części bazy danych lub istotnej części zawartości tej bazy. Artykuł 7 ust. 5 zabrania poza tym dokonywania czynności polegających na powtarzającym się pobieraniu lub wtórnym wykorzystaniu nieistotnych części zawartości bazy, które są sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy danych lub sposób nieuzasadniony naruszają słuszne interesy podmiotu, który sporządził bazę.
- 26 Pytania siódme, ósme i dziewiąte, które należy poddać łącznej analizie, dotyczą pojęć pobierania i wtórnego wykorzystania. Natomiast pojęcia istotnej części i nieistotnej części zawartości bazy danych stanowią przedmiot pytań pierwszego, czwartego, piątego i szóstego, które również należy poddać łącznej analizie.

- 27 Pytanie dziesiąte dotyczy zasięgu zakazu zawartego w art. 7 ust. 5 dyrektywy. Za pomocą pytania jedenastego sąd krajowy zmierza do ustalenia, czy istotna zmiana zawartości dokonana przez podmiot, który sporządził bazę danych, pozwala na wyciągnięcie wniosku o istnieniu nowej bazy danych w celu dokonania oceny w świetle art. 7 ust. 5 dyrektywy, czy czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania mają charakter powtarzających się i systematycznych czynności dotyczących nieistotnych części bazy danych.

W przedmiocie pytań drugiego i trzeciego, dotyczących pojęcia inwestycji związanej z uzyskaniem lub weryfikacją zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy

- 28 W pytaniach drugim i trzecim sąd krajowy zmierza do ustalenia pojęcia inwestycji związanej z uzyskaniem lub weryfikacją zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy.
- 29 Wobec tego należy przypomnieć, że art. 7 ust. 1 dyrektywy zawęża ochronę przyznaną przez prawo *sui generis* do baz danych, które spełniają konkretne kryterium, a mianowicie takie, zgodnie z którym uzyskanie, weryfikacja lub prezentacja ich zawartości wymagają inwestycji istotnej z punktu widzenia ilościowego lub jakościowego.
- 30 Zgodnie z motywami dziewiątym, dziesiątym i dwunastym dyrektywy, jej celem jest, jak wskazuje William Hill, wspieranie i ochrona inwestycji w systemy „przechowywania” i „przetwarzania” danych, które przyczyniają się do rozwoju rynku informatycznego w kontekście wykładniczego wzrostu ilości informacji zbieranych i przetwarzanych rocznie we wszystkich sektorach. Wynika z tego, że pojęcie

inwestycji związanej z uzyskaniem, weryfikacją lub prezentacją zawartości bazy danych należy rozumieć ogólnie jako oznaczające inwestycję w sporządzenie tej bazy danych jako takiej.

- 31 W tym kontekście pojęcie inwestycji związanej z uzyskaniem zawartości bazy danych należy rozumieć, jak podkreślają William Hill oraz rządy belgijski, niemiecki i portugalski, jako określające nakłady na poszukiwanie już istniejących elementów i ich gromadzenie w tej bazie danych, z wyłączeniem nakładów na samo stworzenie elementów. Celem ustanowionej w dyrektywie ochrony zapewnionej przez prawo *sui generis* jest w istocie zachęcanie do tworzenia systemów przechowywania i przetwarzania już istniejących informacji, a nie tworzenia elementów, które mogłyby być później zgromadzone w bazie danych.
- 32 Wykładnia ta znajduje potwierdzenie w motywie trzydziestym dziewiątym dyrektywy, zgodnie z którym celem prawa *sui generis* jest zapewnienie ochrony przed przywłaszczeniem rezultatów finansowych i zawodowych inwestycji w bazę danych dokonanych przez podmiot, który podjął się jej w celu „uzyskania i zgromadzenia zawartości” bazy danych. Jak wskazał rzecznik generalny w pkt 41–46 swojej opinii, mimo nieznaczących różnic terminologicznych, wszystkie wersje językowe motywu trzydziestego dziewiątego przemawiają za wykładnią, która wyklucza z pojęcia uzyskania stworzenie elementów składających się na bazę danych.
- 33 Motyw dziewiętnasty dyrektywy, zgodnie z którym zestawienie kilku nagrań muzycznych wykonanych na płycie kompaktowej nie przedstawia nakładów inwestycyjnych na tyle istotnych, aby móc skorzystać z prawa *sui generis*, dostarcza dodatkowego argumentu na poparcie tej wykładni. Wynika z tego mianowicie, że środki podjęte w celu samego stworzenia utworów lub elementów znajdujących się w bazie danych, w tym wypadku na płycie kompaktowej, nie są równoznaczne z inwestycjami dokonanymi w związku z uzyskaniem zawartości tej bazy i w konsekwencji nie mogą być uwzględnione przy ocenie istotnego charakteru inwestycji związanej ze sporządzeniem tej bazy.

- 34 Pojęcie inwestycji związanej z weryfikacją zawartości bazy danych należy rozumieć jako nakład środków na kontrolę ścisłości poszukiwanego materiału podczas tworzenia tej bazy danych i w okresie jej funkcjonowania w celu zapewnienia wiarygodności informacji zawartych w tej bazie danych. Środki przeznaczone podczas tworzenia danych lub innych elementów następnie zgromadzonych w bazie na czynności weryfikacyjne stanowią środki związane z tym tworzeniem i dlatego nie mogą być uwzględnione przy ocenie istnienia istotnej inwestycji w ramach art. 7 ust. 1 dyrektywy.
- 35 W tym kontekście okoliczność, że sporządzenie bazy danych jest związane z wykonywaniem głównej działalności, w ramach której podmiot sporządzający bazę jest jednocześnie twórcą elementów składających się na tę bazę, nie wyłącza jako taka możliwości, aby podmiot ten domagał się ochrony zapewnionej przez prawo sui generis, pod warunkiem że wykaże, iż uzyskanie tych elementów, ich weryfikacja lub prezentacja, w znaczeniu opisanym w pkt 31–34 niniejszego wyroku, wiązały się z inwestycją istotną pod względem ilościowym lub jakościowym, niezależną względem rozwiązań zastosowanych do stworzenia tych elementów.
- 36 W tym względzie, choć poszukiwanie danych i weryfikacja ich ścisłości w chwili sporządzenia tej bazy danych nie wymagają w zasadzie od podmiotu, który ją sporządza, użycia szczególnych środków z tego powodu, że chodzi o dane, które on sam stworzył i które są w jego dyspozycji, to jednak zgromadzenie tych danych, ich systematyczne i metodyczne uporządkowanie w bazie, organizacja indywidualnego dostępu do nich i weryfikacja ich ścisłości w całym okresie funkcjonowania bazy mogą wymagać inwestycji istotnej pod względem ilościowym lub jakościowym w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy.

- 37 Sąd krajowy w toczącym się przed nim postępowaniu zmierza do ustalenia, czy inwestycje opisane w pkt 14 niniejszego wyroku są jednoznaczne z inwestycją związaną z uzyskaniem zawartości bazy danych BHB. Pozwane w postępowaniu przed sądem krajowym są zdania, że wspomniane inwestycje mają istotny charakter.
- 38 Inwestycje związane z ustaleniem koni dopuszczonych do uczestnictwa w danej gonitwie, dokonane w celach organizacji wyścigów konnych, odnoszą się jednak do tworzenia danych, które składają się na listy przygotowane dla tych gonitw i znajdujące się w bazie danych BHB. Nie odpowiadają one inwestycji związanej z uzyskaniem zawartości bazy danych. W konsekwencji nie mogą być uwzględnione przy ocenie istotnego charakteru inwestycji związanej ze sporządzeniem tej bazy.
- 39 Nie ulega wątpliwości, że proces wpisania konia na listę gonitwy wymaga dokonania uprzednio pewnych weryfikacji dotyczących danych osoby zgłaszającej, cech konia oraz kwalifikacji konia, jego właściciela i dżokeja.
- 40 Jednakże ta uprzednia weryfikacja następuje na etapie tworzenia listy dla danej gonitwy. Stanowi ona zatem inwestycję związaną z tworzeniem danych, a nie z weryfikacją zawartości bazy danych.
- 41 Z powyższego wynika, że środki poświęcone na sporządzenie listy koni uczestniczących w gonitwie i na dokonanie weryfikacji nie stanowią inwestycji związanej z uzyskaniem i weryfikacją zawartości bazy danych, w której znajduje się ta lista.

42 Mając na względzie powyższe, na pytania drugie i trzecie należy udzielić następującej odpowiedzi:

- Pojęcie inwestycji związanej z uzyskaniem zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy należy rozumieć jako określające nakłady na poszukiwanie już istniejących elementów i ich gromadzenie w tej bazie danych. Pojęcie to nie obejmuje nakładów na stworzenie elementów składających się na zawartość bazy danych.

- Pojęcie inwestycji związanej z weryfikacją zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy należy rozumieć jako nakład środków na kontrolę ścisłości poszukiwanych elementów podczas tworzenia tej bazy danych i w okresie jej funkcjonowania w celu zapewnienia ścisłości informacji zawartych w tej bazie danych. Nie są objęte tym pojęciem nakłady na środki poświęcone na weryfikację w fazie tworzenia elementów, które następnie gromadzone są w bazie.

- Nakłady na sporządzenie listy koni uczestniczących w gonitwie i na dokonaną w tych ramach weryfikację nie stanowią inwestycji związanej z uzyskaniem i weryfikacją zawartości bazy danych, w której znajduje się ta lista.

W przedmiocie pytań siódmego, ósmego i dziewiątego, dotyczących pojęć pobierania i wtórnego wykorzystania w rozumieniu art. 7 dyrektywy.

43 W pytaniach siódmym, ósmym i dziewiątym sąd krajowy zmierza w zasadzie do ustalenia, czy korzystanie z bazy danych, tak jak w przypadku William Hill, stanowi pobieranie lub wtórne wykorzystanie w rozumieniu art. 7 dyrektywy. Sąd krajowy

zmierza następnie do ustalenia, czy w szczególności ochrona przyznana przez prawo *sui generis* obejmuje także przypadek wykorzystania danych pochodzących wprawdzie z bazy danych objętej ochroną, ale uzyskanych przez użytkownika z innych źródeł aniżeli z tej bazy danych.

- 44 Ochrona zapewniona przez prawo *sui generis* i ustanowiona w art. 7 ust. 1 dyrektywy daje temu, kto sporządził bazę danych, możliwość zapobiegania nieuprawnionemu pobieraniu lub wtórnemu wykorzystaniu całości lub istotnej części zawartości tej bazy zgodnie z motywem czterdziestym pierwszym dyrektywy. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy zakazuje oprócz tego — pod pewnymi warunkami — nieuprawnionego pobierania lub wtórnego wykorzystania nieistotnych części zawartości bazy danych.
- 45 Pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania powinny być interpretowane w świetle celu prawa *sui generis*. Służy ono bowiem ochronie podmiotu, który sporządził bazę danych przed „ty[mi] czynności[ami] użytkownika, które wykraczają poza jego uzasadnione prawnie uprawnienia i w związku z tym szkodzą inwestycji” tego podmiotu, jak wskazuje motyw czterdziesty drugi dyrektywy.
- 46 Z motywu czterdziestego ósmego omawianej dyrektywy wynika, że prawo *sui generis* jest uzasadnione względami ekonomicznymi, które polegają na zagwarantowaniu podmiotowi, który sporządził bazę danych, ochrony i wynagrodzenia inwestycji poświęconej na sporządzenie i funkcjonowanie tej bazy.
- 47 W tych warunkach nie jest istotne dla oceny zasięgu ochrony zapewnionej przez prawo *sui generis*, że czynność pobierania lub wtórnego wykorzystania ma na celu sporządzenie konkurującej lub niekonkurującej z pierwotną bazą innej bazy danych, która ma identyczną lub inną od tej pierwotnej bazy wielkość, lub że czynność ta wchodzi w zakres innej działalności, aniżeli sporządzenie bazy danych. Wobec tego

motyw czterdziesty drugi dyrektywy potwierdza, że „prawo zakazania pobierania danych i/lub wtórnego ich wykorzystania w całości lub istotnej części zawartości bazy danych dotyczy nie tylko produkcji pirackiego produktu konkurencyjnego, ale również każdego użytkownika, który poprzez swoje czynności powoduje znaczne szkody [w inwestycji], szacowane jakościowo lub ilościowo”.

- 48 Należy także wskazać, że o ile projekt dyrektywy Rady w sprawie ochrony prawnej baz danych (Dz.U. 1992, C 156, str. 4) przedstawiony przez Komisję w dniu 15 kwietnia 1992 r. zawęził, zgodnie z jego art. 2 ust. 5, zakres ochrony zapewnionej przez prawo *sui generis* do czynności nieuprawnionego pobierania lub ponownego wykorzystania do „celów komercyjnych”, o tyle brak odniesienia do takich celów w art. 7 dyrektywy oznacza, że nie jest istotne dla oceny legalności danej czynności w świetle tego artykułu, że czynność służy komercyjnemu lub niekomercyjnemu celowi.
- 49 W art. 7 ust. 2 lit. a) dyrektywy pobieranie danych oznacza „stałe lub czasowe przeniesienie całej lub istotnej części zawartości bazy danych na inny nośnik danych, w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie”, podczas gdy ten sam artykuł definiuje wtórne wykorzystanie jako „każdą formę publicznego udostępnienia całości lub istotnej części zawartości bazy danych, przez rozpowszechnianie kopii, przez najem, transmisję on-line lub w innej formie”.
- 50 Mylące jest odniesienie do „istotnej części” w definicji pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania, gdyż z art. 7 ust. 5 dyrektywy wynika, że pobieranie i wtórne wykorzystanie może także dotyczyć nieistotnej części bazy danych. Jak podkreśla rzecznik generalny w pkt 90 swojej opinii, odniesienie w art. 7 ust. 2 dyrektywy do istotnego charakteru pobranej lub wtórnie wykorzystanej części zawartości bazy nie dotyczy definicji tych pojęć jako takich; należy je rozumieć jako odnoszące się do przesłanek zastosowania prawa *sui generis* ustanowionego przez art. 7 ust. 1 dyrektywy.

- 51 Użycie wyrażen takich jak „w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie” i „każd[a] form[a] publicznego udostępnienia” wskazuje, że ustawodawca wspólnotowy chciał nadać szerokie znaczenie pojęciom pobierania i wtórnego wykorzystania. W świetle celu, jakiemu służy dyrektywa, pojęcia te należy interpretować jako odnoszące się do wszystkich czynności polegających odpowiednio na przywłaszczeniu i publicznym udostępnieniu — bez zgody podmiotu, który sporządził bazę danych — rezultatów dokonanej przez niego inwestycji, pozbawiając go w ten sposób dochodów mających pozwolić mu na amortyzację kosztów tej inwestycji.
- 52 W tym kontekście, odmiennie niż podnoszą William Hill oraz rządy belgijski i portugalski, pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania nie mogą być ograniczone do przypadków bezpośredniego pobrania i wtórnego wykorzystania pierwotnej bazy, pozostawiając tym samym podmiot, który sporządził bazę danych, bez ochrony przed nieuprawnionymi czynnościami powielania kopii tej bazy. Ta wykładnia znajduje potwierdzenie w art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy, zgodnie z którym pierwsza sprzedaż kopii bazy danych we Wspólnocie przez uprawnionego lub za jego zgodą wyczerpuje prawo do kontrolowania dalszej „odsprzedaży” tej kopii we Wspólnocie, ale nie wyczerpuje prawa do kontrolowania pobierania i wtórnego wykorzystania zawartości tej kopii.
- 53 Ze względu na to, że czynności polegające na nieuprawnionym pobieraniu lub wtórnym wykorzystaniu przez podmiot trzeci zawartości bazy z innego źródła, aniżeli dana baza danych, tak samo jak bezpośrednie pobieranie lub wtórne wykorzystanie zawartości tej bazy szkodzą inwestycji podmiotu, który sporządził tę bazę, należy uznać, że pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania nie zakładają istnienia bezpośredniego dostępu do danej bazy danych.
- 54 Należy jednak podkreślić, że ochrona zapewniona przez prawo sui generis dotyczy jedynie czynności pobierania i wtórnego wykorzystania, których definicja zawarta została w art. 7 ust. 2 dyrektywy. Ochrona ta nie obejmuje jednak czynności polegających na przeszukiwaniu bazy danych.

- 55 Prawdą jest, że podmiot, który sporządził bazę danych, może zastrzec sobie wyłączne prawo do swojej bazy lub zastrzec, że dostęp do niej mają tylko określone podmioty. Jednak jeśli udostępnia on sam publicznie zawartość swojej bazy lub część tej bazy, przysługujące mu prawo sui generis nie uprawnia go do sprzeciwienia się przeszukiwaniu tej bazy przez podmioty trzecie.
- 56 To samo ma zastosowanie, w przypadku gdy podmiot, który sporządził bazę danych upoważni podmiot trzeci do wtórnego wykorzystania zawartości jego bazy, tj. do jej publicznego rozpowszechnienia. W istocie z definicji pojęcia wtórnego wykorzystania zawartego w art. 7 ust. 2 lit. b) dyrektywy w związku z motywem czterdziestym pierwszym tej dyrektywy wynika, że udzielone przez ten podmiot upoważnienie dotyczące wtórnego wykorzystania jego bazy danych lub istotnej części tej bazy oznacza, że godzi się on na to, aby baza danych lub dana jej część zostały udostępnione publicznie przez podmiot trzeci, któremu udzielono tego upoważnienia. Poprzez upoważnienie do wtórnego wykorzystania zawartości bazy podmiot, który sporządził bazę, stwarza innym zainteresowanym podmiotom alternatywne źródło dostępu do zawartości swojej bazy i jej przeszukiwania.
- 57 Fakt, że baza danych może być przeszukiwana przez podmiot trzeci, który ma do niej dostęp za pośrednictwem „wtórnego użytkownika” korzystającego z upoważnienia udzielonego przez podmiot, który sporządził tę bazę, nie stoi na przeszkodzie temu, aby podmiot ten odzyskał wartość swojej inwestycji. W istocie od jego woli zależy ustalenie opłaty za wtórne wykorzystanie całości lub części bazy danych, która uwzględnia między innymi możliwość kolejnych przeszukiwań i która zapewnia mu wystarczające wynagrodzenie jego inwestycji.
- 58 Natomiast podmiot, który sporządził bazę danych, może zapobiec na mocy prawa sui generis ustanowionego przez art. 7 ust. 1 dyrektywy dokonywaniu czynności pobierania lub wtórnego z kolei wykorzystania całości lub istotnej części bazy danych przez uprawnionego użytkownika bazy danych, tj. użytkownika, którego dostęp do zawartości bazy w celu jej przeszukiwania opiera się na bezpośrednim lub

pośrednim upoważnieniu udzielonym przez ten podmiot. Zgoda podmiotu, który sporządził bazę danych, na przeszukiwanie tej bazy nie prowadzi bowiem do wyczerpania jego prawa sui generis.

- 59 W odniesieniu do pobierania danych analiza ta znajduje potwierdzenie w motywie czterdziestym czwartym dyrektywy, zgodnie z którym „gdy prezentacja na ekranie danych wymaga stałego lub czasowego przeniesienia całości lub [jej] istotnej części bazy danych na inny nośnik, czynność ta wymaga upoważnienia przez uprawnionego”. Jeśli chodzi o wtórne wykorzystanie, motyw czterdziesty trzeci dyrektywy stanowi podobnie, że „w przypadku transmisji on-line prawo do zakazania wtórnego wykorzystania danych nie zostaje wyczerpane ani w odniesieniu do bazy danych, ani w odniesieniu do materialnej kopii bazy danych lub jej części, sporządzonej przez adresata transmisji za zgodą uprawnionego”.
- 60 Należy jednak podkreślić, że zakaz zawarty w art. 7 ust. 1 dyrektywy dotyczy tylko pobierania i wtórnego wykorzystania całości lub istotnej części zawartości bazy danych, do której sporządzenia niezbędna była inwestycja. Z art. 8 ust. 1 dyrektywy wynika, że poza przypadkami wymienionymi w jej art. 7 ust. 5 prawo sui generis nie zakazuje legalnemu użytkownikowi pobierania lub wtórnego wykorzystania nieistotnych części zawartości bazy danych.
- 61 Z powyższego wynika, że czynności polegające na pobieraniu, tj. na przeniesieniu zawartości bazy danych na inny nośnik danych, i na wtórnym wykorzystaniu, tj. na publicznym udostępnieniu zawartości bazy danych, które dotyczą całości lub istotnej części zawartości bazy danych, wymagają upoważnienia podmiotu, który sporządził bazę nawet w przypadku, jeśli udostępnił on publicznie swoją bazę w całości lub w części lub jeśli upoważnił określony podmiot trzeci lub podmioty trzecie do jej rozpowszechnienia.

- 62 Dyrektywa zawiera wyjątek od zasady przytoczonej w poprzednim punkcie. Artykuł 9 tej dyrektywy definiuje w sposób wyczerpujący trzy przypadki, w których Państwa Członkowskie mogą ustalić, że legalny użytkownik bazy danych, która została publicznie udostępniona w jakikolwiek sposób, może pobierać lub wtórnie wykorzystać „istotną część” zawartości tej bazy bez upoważnienia podmiotu, który sporządził bazę danych. Chodzi tu o przypadek pobierania zawartości nieelektronicznej bazy danych do użytku osobistego, pobierania w charakterze ilustracji w celach dydaktycznych lub badawczych oraz o przypadek pobierania danych lub wtórnego ich wykorzystania do celów bezpieczeństwa publicznego, postępowania administracyjnego lub sądowego.
- 63 W postępowaniu przed sądem krajowym postanowienie odsyłające wskazuje, że dane dotyczące wyścigów konnych, które znajdują się na stronie internetowej William Hill i które zaczerpnięte zostały z bazy danych BHB, pochodzą z gazet publikowanych na dzień przed gonitwą i ponadto z RDF przekazanych przez SIS.
- 64 Zgodnie z postanowieniem odsyłającym informacje publikowane na łamach gazet przekazywane są prasie bezpośrednio przez Weatherbys Group Ltd — spółkę zajmującą się zarządzaniem bazą danych BHB. Co do innego źródła informacji William Hill przypomnieć należy, że SIS jest upoważniona przez Racing Pages Ltd, kontrolowaną w części przez Weatherbys Group Ltd, do przekazywania swoim abonentom — w tym William Hill — w formie RDF informacji dotyczących wyścigów konnych. Dane z bazy BHB dotyczące gonitw konnych zostały zatem z upoważnienia BHB udostępnione publicznie do celów ich przeszukiwania.
- 65 Chociaż spółka William Hill jest legalnym użytkownikiem udostępnionej publicznie bazy danych, przynajmniej w zakresie informacji dotyczących gonitw, z postanowienia odsyłającego wynika, że dokonuje ona czynności pobierania i wtórnego wykorzystania w rozumieniu art. 7 ust. 2 dyrektywy. Z jednej strony pobiera ona dane, których źródłem jest baza danych BHB poprzez przeniesienie tych danych z jednego nośnika na drugi. W istocie włącza ona te dane do własnego

systemu elektronicznego. Z drugiej strony wtórnie wykorzystuje te dane, udostępniając je z kolei publicznie za pośrednictwem swojej strony internetowej w celu umożliwienia swoim klientom zawierania zakładów, których przedmiotem są wyścigi konne.

- 66 Z postanowienia odsyłającego wynika, że pobieranie i wtórne wykorzystanie dokonane zostało bez upoważnienia BHB i in. Z tego względu, że niniejsza sprawa nie odpowiada żadnemu z przypadków wymienionych w art. 9 dyrektywy, takie czynności jak te dokonane przez William Hill mogą zostać zakazane przez BHB i in. na mocy przysługującego im prawa sui generis, pod warunkiem że czynności te odnoszą się do całości lub istotnej części zawartości bazy danych BHB w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy. Jeśli takie czynności odnoszą się do nieistotnych części tej bazy, mogą one być zakazane, jedynie gdy zostały spełnione przesłanki art. 7 ust. 5.
- 67 W związku z powyższym na pytania siódme, ósme i dziewiąte należy odpowiedzieć w następujący sposób:
- Pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania w rozumieniu art. 7 dyrektywy należy interpretować w ten sposób, że odnoszą się one do każdej czynności dokonanej bez upoważnienia, polegającej na przywłaszczeniu i publicznym rozpowszechnieniu całości lub części zawartości bazy danych. Pojęcia te nie zakładają istnienia bezpośredniego dostępu do danej bazy danych.
  - Okoliczność, że zawartość bazy danych udostępniona została publicznie przez podmiot, który ją sporządził, lub za jego zgodą, nie narusza jego prawa do zakazania czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania całości lub istotnej części zawartości bazy danych.

W przedmiocie pytań pierwszego, czwartego, piątego i szóstego, dotyczących pojęć istotnej części i nieistotnej części zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 dyrektywy

- 68 W pytaniach czwartym, piątym i szóstym sąd krajowy zmierza do ustalenia znaczenia pojęć istotnej i nieistotnej części zawartości bazy danych w kontekście art. 7 dyrektywy. W pytaniu pierwszym sąd ten zmierza do ustalenia ponadto, czy elementy pochodzące z bazy danych nie są objęte kwalifikacją istotnej lub nieistotnej części tej bazy, gdy ich systematyczne i metodyczne uporządkowanie i warunki indywidualnego do nich dostępu są zmienione przez tego, kto je pobrał lub wtórnie wykorzystał.
- 69 W tym względzie należy przypomnieć, że ochrona zapewniona przez prawo sui generis odnosi się do baz danych, których sporządzenie wymagało istotnej inwestycji. W tym kontekście art. 7 ust. 1 dyrektywy zakazuje pobierania lub wtórnego wykorzystania nie tylko całości bazy danych chronionej przez prawo sui generis, ale także istotnej pod względem jakościowym lub ilościowym części jej zawartości. Celem tego przepisu, zgodnie z motywem czterdziestym drugim dyrektywy, jest zapobieganie temu, aby jakiś użytkownik „poprzez swoje czynności powod[owa]ł znaczne szkody [w inwestycji] szacowane jakościowo lub ilościowo”. Z motywu tego wynika, że ocena pod względem jakościowym, jak i ilościowym, istotnego charakteru spornej części powinna odnosić się do inwestycji związanej ze sporządzeniem bazy danych i do szkód spowodowanych w inwestycji przez czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania.
- 70 Pojęcie istotnej pod względem ilościowym części zawartości bazy w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy odnosi się do pobranej lub wykorzystanej ilości danych i należy ją oceniać w stosunku do całkowitej ilości danych zawartych w tej bazie. Jeśli bowiem użytkownik pobiera lub wtórnie wykorzystuje znaczną pod względem ilościowym część zawartości bazy danych, której sporządzenie wymagało użycia

istotnych środków, to inwestycja odpowiadająca pobranej lub wtórnie wykorzystanej części również jest proporcjonalnie istotna.

- 71 Pojęcie istotnej pod względem jakościowym części zawartości bazy danych odnosi się do rozmiaru inwestycji związanej z uzyskaniem, weryfikacją i prezentacją tej zawartości, która została pobrana lub wtórnie wykorzystana, niezależnie od tego, czy pobrana lub wtórnie wykorzystana zawartość bazy stanowi istotną pod względem ilościowym część całkowitej zawartości chronionej bazy danych. Niewielka część zawartości bazy danych może w istocie wymagać dla jej uzyskania, weryfikacji lub prezentacji sporego nakładu sił ludzkich, inwestycji technicznych lub finansowych.
- 72 Należy dodać, że zgodnie z motywem czterdziestym szóstym dyrektywy istnienie prawa sui generis nie prowadzi do stworzenia nowego prawa do utworów, danych i elementów bazy danych jako takich, a wewnętrzna wartość pobranych lub wtórnie wykorzystanych elementów nie stanowi ważnego kryterium oceny istotnego charakteru spornej części bazy.
- 73 Jeśli chodzi o pojęcie nieistotnej części bazy danych należy uznać, że tym pojęciem objęta jest każda część, która nie wchodzi w zakres pojęcia istotnej części ani pod względem ilościowym, ani jakościowym.
- 74 W tym względzie z postanowienia odsyłającego wynika, że elementy zwielokrotniane na stronach internetowych William Hill, które pochodzą z bazy danych BHB, stanowią jedynie bardzo mały ułamek całej bazy danych, jak wskazano w pkt 19

niniejszego wyroku. Z punktu widzenia ilościowego należy uznać, że elementy te nie stanowią istotnej części zawartości tej bazy.

- 75 Zgodnie z postanowieniem odsyłającym i jak wskazano w pkt 19 niniejszego wyroku, informacje publikowane przez William Hill dotyczą jedynie elementów pochodzących z bazy danych BHB, takich jak nazwy wszystkich koni uczestniczących w danej gonitwie, data lub nazwa gonitwy oraz nazwa torów wyścigów konnych.
- 76 Ażeby dokonać oceny, czy elementy te stanowią istotną z punktu widzenia jakościowego część zawartości bazy danych BHB, należy zbadać, czy nakłady sił ludzkich, techniczne i finansowe dokonane przez podmiot, który sporządził bazę w celu uzyskania, weryfikacji i prezentacji tych danych, stanowią istotną inwestycję.
- 77 W tym względzie BHB i in. twierdzą, że dane pobrane i wtórnie wykorzystane mają zasadnicze znaczenie, gdyż w przypadku braku listy uczestników wyścigi konne nie mogłyby się odbyć. Dodają także, że dane te stanowią sporą inwestycję, w której skład wchodzi centrum telefonicznej obsługi zatrudniające ponad 30 operatorów.
- 78 Należy jednak przypomnieć, że wewnętrzna wartość danych pobranych lub wtórnie wykorzystanych nie stanowi znaczącego kryterium przy ocenie istotnego pod względem jakościowym charakteru spornej części bazy. Fakt, że pobrane i wtórnie wykorzystane przez William Hill dane mają zasadnicze znaczenie dla organizacji wyścigów konnych, którą zajmują się BHB i in., nie ma znaczenia dla oceny, czy czynności dokonywane przez William Hill dotyczą istotnej części zawartości bazy danych BHB.

79 W dalszej kolejności należy przypomnieć, że środki przeznaczone na tworzenie samych elementów zawartych w bazie danych nie mogą być uwzględnione przy ocenie istotnego charakteru inwestycji związanej ze sporządzeniem tej bazy, jak wskazano w pkt 31–33 niniejszego wyroku.

80 Otóż środki przeznaczone przez BHB i in. w celu organizacji wyścigów konnych na wyznaczenie daty, godziny, miejsca lub nazwy gonitwy, jak również koni uczestniczących w tej gonitwie, stanowią inwestycję związaną z tworzeniem elementów zawartych w bazie danych BHB. W następstwie tego, i jak wynika również z postanowienia odsyłającego, jeśli pobrane i wtórnie wykorzystane przez William Hill elementy nie wymagały od BHB dokonania niezależnej inwestycji w stosunku do środków potrzebnych do ich stworzenia, to uznać należy, że elementy te nie stanowią istotnej pod względem jakościowym części bazy danych BHB.

81 Wobec powyższego nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie pierwsze. Zmiany dokonane w sposobie uporządkowania lub zmiana warunków indywidualnego dostępu do konkretnych danych przez tego, kto je pobrał lub wtórnie wykorzystał, nie mogą w każdym razie mieć takiego skutku, że za istotną część zawartości tej bazy uzna się część, która nie ma takiego charakteru.

82 W związku z powyższym na pytania czwarte, piąte i szóste należy odpowiedzieć w sposób następujący:

— Pojęcie istotnej pod względem ilościowym części zawartości bazy w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy odnosi się do pobranej lub wykorzystanej ilości danych i należy je oceniać w stosunku do całkowitej ilości danych zawartych w tej bazie.

- Pojęcie istotnej pod względem jakościowym części zawartości bazy danych odnosi się do rozmiaru inwestycji związanej z uzyskaniem, weryfikacją i prezentacją tej zawartości, która została pobrana lub wtórnie wykorzystana, niezależnie od tego, czy pobrana lub wtórnie wykorzystana zawartość bazy stanowi istotną pod względem ilościowym część całkowitej zawartości chronionej bazy danych.

- Pojęcie nieistotnej części bazy danych obejmuje każdą część, która ani pod względem ilościowym, ani jakościowym, nie wchodzi w zakres pojęcia istotnej części.

W przedmiocie pytania dziesiątego, dotyczącego zasięgu zakazu zawartego w art. 7 ust. 5 dyrektywy

- 83 W pytaniu dziesiątym sąd krajowy zmierza do ustalenia, jakiego rodzaju czynności dotyczy zakaz zawarty w art. 7 ust. 5 dyrektywy. Ponadto zmierza także do ustalenia, czy zakaz ten odnosi się do takich czynności, jak te podjęte przez William Hill.
- 84 W tym względzie z art. 8 ust. 1 i z motywu czterdziestego drugiego dyrektywy wynika w zasadzie, że podmiot, który sporządził bazę danych, nie może zapobiec temu, aby legalny użytkownik tej bazy dokonał czynności pobrania i wtórnego wykorzystania nieistotnej części zawartości tej bazy. Artykuł 7 ust. 5 dyrektywy na

pewnych warunkach i w drodze wyjątku od zasady zezwala, aby podmiot, który sporządził bazę danych, sprzeciwił się takim czynnościom.

85 We wspólnym stanowisku (WE) nr 20/95 przyjętym przez Radę w dniu 10 lipca 1995 r. (Dz.U. C 288, str. 14) w motywie 14 wskazano, że „w celu uniknięcia sytuacji, w której brak ochrony nieistotnych części powoduje powtarzające się i systematyczne pobieranie lub wtórne wykorzystanie tych części prowadzące do nadużycia, do ust. 5 tego artykułu zawartego we wspólnym stanowisku wprowadzona została klauzula ochronna” [tłumaczenie nieoficjalne].

86 Z powyższego wynika, że art. 7 ust. 5 dyrektywy ma na celu zapobieganie obchodzeniu zakazu zawartego w art. 7 ust. 1 dyrektywy. Celem tego przepisu jest niedopuszczenie do powtarzającego się i systematycznego pobierania i wtórnego wykorzystania nieistotnych części zawartości bazy danych, które poprzez swe kumulatywne oddziaływanie — podobnie jak pobieranie lub wtórne wykorzystanie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dyrektywy — poważnie szkodzą inwestycji dokonanej przez podmiot, który sporządził bazę danych.

87 Przepis ten zakazuje w konsekwencji dokonywania przez użytkowników bazy danych czynności pobierania, które ze względu na ich powtarzający się i systematyczny charakter pozwoliłyby na odtworzenie — bez upoważnienia podmiotu, który sporządził tę bazę — całości bazy lub przynajmniej jej istotnej części, czy to w celu sporządzenia innej bazy, czy też w celu wykonywania innej działalności, aniżeli sporządzenie takiej bazy.

88 Podobnie art. 7 ust. 5 dyrektywy ustanawia zakaz obchodzenia przez podmiot trzeci zakazu zawartego w art. 7 ust. 1 dyrektywy poprzez publiczne, powtarzające się i systematyczne udostępnianie nieistotnych części zawartości bazy.

- 89 W tych warunkach „czynności [...] sprzeczne z normalnym korzystaniem z tej bazy lub w sposób uzasadniony naruszają[ce] słusze interesy producenta bazy” dotyczą niedozwolonych zachowań, które poprzez kumulatywne oddziaływanie czynności pobierania skierowane są na odtworzenie całości lub istotnej części bazy danych chronionej przez prawo sui generis lub też które poprzez kumulatywne oddziaływanie czynności wtórnego wykorzystania skierowane są na publiczne udostępnienie całości lub istotnej części zawartości tej bazy i tym samym poważnie szkodzą inwestycji podmiotu, który sporządził tę bazę.
- 90 W postępowaniu przed sądem krajowym i w świetle wskazówek przekazanych w postanowieniu odsyłającym okazało się, że czynności pobierania i wtórnego wykorzystania dokonane przez William Hill dotyczą nieistotnych części zawartości bazy danych BHB, na co wskazano w pkt 74–80 niniejszego wyroku. Zgodnie z postanowieniem odsyłającym czynności te są dokonywane za każdym razem, kiedy dochodzi do organizacji gonitwy. Mają one zatem powtarzający się i systematyczny charakter.
- 91 Czynności takie nie mają na celu obejścia zakazu zawartego w art. 7 ust. 1 dyrektywy. Jest bowiem wykluczone, by William Hill poprzez kumulatywne oddziaływanie podejmowanych przez niego czynności odtwarzał i publicznie udostępniał całość lub istotną część zawartości bazy danych BHB i tym samym poważnie szkodził inwestycji BHB i in. poświęconej produkcji tej bazy.
- 92 Należy podkreślić w związku z powyższym, że zgodnie z postanowieniem odsyłającym, elementy pochodzące z bazy danych BHB, które publikowane są codziennie na stronach internetowych William Hill, dotyczą jedynie wyścigów odbywających się w danym dniu i ograniczone są do informacji wymienionych w pkt 19 niniejszego wyroku.

- 93 Z postanowienia odsyłającego wynika zresztą, że umieszczenie w bazie danych skarżących elementów, których dotyczą czynności William Hill, nie wymagało od BHB i in. niezależnej inwestycji w stosunku do środków poświęconych na ich stworzenie, jak wskazano także w pkt 80 niniejszego wyroku.
- 94 Należy zatem uznać, że zakaz zawarty w art. 7 ust. 5 dyrektywy nie dotyczy czynności takich jak te, które podjęte zostały przez William Hill.
- 95 W związku z powyższym na pytanie dziesiąte należy odpowiedzieć w ten sposób, że zakaz zawarty w art. 7 ust. 5 dyrektywy dotyczy niedozwolonych czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania, które poprzez swe kumulatywne oddziaływanie mają na celu odtworzenie lub publiczne udostępnienie — bez upoważnienia podmiotu, który sporządził bazę danych — całości lub istotnej części zawartości tej bazy i tym samym poważnie szkodzą inwestycji dokonanej przez ten podmiot.
- 96 W tych okolicznościach nie jest konieczne udzielanie odpowiedzi na pytanie jedenaste.

W przedmiocie kosztów

- 97 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Na tej podstawie Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Pojęcie inwestycji związanej z uzyskaniem zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy 96/9/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 marca 1996 r. w sprawie ochrony prawnej baz danych należy rozumieć jako określające nakłady na poszukiwanie już istniejących elementów i ich gromadzenie w tej bazie danych. Pojęcie to nie obejmuje nakładów na stworzenie elementów składających się na zawartość bazy danych.

Pojęcie inwestycji związanej z weryfikacją zawartości bazy danych w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy 96/9 należy rozumieć jako nakład środków na kontrolę ścisłości poszukiwanych elementów podczas tworzenia tej bazy danych i w okresie jej funkcjonowania w celu zapewnienia ścisłości informacji zawartych w tej bazie. Nie są objęte tym pojęciem nakłady na weryfikację w fazie tworzenia elementów, które następnie gromadzone są w bazie.

Nakłady na sporządzenie listy koni uczestniczących w gonitwie i na dokonaną w tych ramach weryfikację nie stanowią inwestycji związanej z uzyskaniem i weryfikacją zawartości bazy danych, w której znajduje się ta lista.

- 2) Pojęcia pobierania i wtórnego wykorzystania w rozumieniu art. 7 dyrektywy 96/9 należy interpretować w ten sposób, że odnoszą się one do każdej czynności dokonanej bez upoważnienia, polegającej na przywłaszczeniu i publicznym rozpowszechnieniu całości lub części zawartości bazy danych. Pojęcia te nie zakładają istnienia bezpośredniego dostępu do danej bazy danych.

Okoliczność, że zawartość bazy danych udostępniona została publicznie przez podmiot, który ją sporządził, lub za jego zgodą, nie narusza jego prawa do zakazania czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania całości lub istotnej części zawartości bazy danych.

- 3) Pojęcie istotnej pod względem ilościowym części zawartości bazy w rozumieniu art. 7 ust. 1 dyrektywy 96/9 odnosi się do pobranej lub wykorzystanej ilości danych i należy je oceniać w stosunku do całkowitej ilości danych zawartych w tej bazie.

Pojęcie istotnej pod względem jakościowym części zawartości bazy danych odnosi się do rozmiaru inwestycji związanej z uzyskaniem, weryfikacją i prezentacją tej zawartości, która została pobrana lub wtórnie wykorzystana, niezależnie od tego, czy pobrana lub wtórnie wykorzystana zawartość bazy stanowi istotną pod względem ilościowym część całkowitej zawartości chronionej bazy danych.

Pojęcie nieistotnej części bazy danych obejmuje każdą część, która ani pod względem ilościowym, ani jakościowym, nie wchodzi w zakres pojęcia istotnej części.

- 4) Zakaz zawarty w art. 7 ust. 5 dyrektywy 96/9 dotyczy niedozwolonych czynności pobierania lub wtórnego wykorzystania, które poprzez swe kumulatywne oddziaływanie mają na celu odtworzenie lub publiczne udostępnienie — bez upoważnienia podmiotu, który sporządził bazę danych — całości lub istotnej części zawartości tej bazy i tym samym poważnie szkodzą inwestycji dokonanej przez ten podmiot.

Podpisy